

Stručni rad

**USPOSTAVA NASTAVE NA DALJINU I
KOMUNIKACIJSKI KANALI U OSNOVNOJ
ŠKOLI KNEŽEVI VINOGRADI**

Ivana Norac

Dunja Kufner

Osnovna škola Kneževi Vinogradi

Sažetak

Početak 2020. godine donio je velike promjene u cijelom svijetu. Globalna pandemija bolesti uzrokovane novim koronavirusom dotakla je i školski sustav u Hrvatskoj, pa se tako tijekom globalne karantene nastava u potpunosti odvijala na mreži. Ovaj rad donosi način uspostave nastave na daljinu u Osnovnoj školi Kneževi Vinogradi te navodi kojim kanalima komunikacije se održavao kontakt i u koju svrhu. U Osnovnoj školi Kneževi Vinogradi za održavanje škole na daljinu odabrana je aplikacija Microsoft Teams. Ovaj rad donosi i uvid u svrhe odnosno potrebe korištenja primarnog i sekundarnog servisa za komunikaciju. Može se predložiti i pretpostaviti da će se u službeno odabranoj platformi za rad u školi na daljinu, koji zahtijeva prijavu s AAI@EduHr korisničkim podacima odvijati službena komunikacija s kolegama i učenicima, dok će servisi predviđeni za komunikaciju putem telefonskog broja koristiti za službenu komunikaciju s roditeljima i neslužbenu komunikaciju s kolegama.

Ključne riječi: suradnja, aplikacije, virtualna zbornica

1. Uvod

Osnovna škola Kneževi Vinogradi nalazi se u Kneževim Vinogradima, u Osječko-baranjskoj županiji. Škola je izgrađena 1961. godine. 2007. godine dobiva novu sportsku dvoranu, 2018. novu školsku knjižnicu koja služi i kao multimedijalna dvorana, a u proljeće 2020., sukladno propisima Republike Hrvatske zbog globalne pandemije, nastavu u potpunosti održava na mreži.

Početak 2020. godine obilježio je val novog koronavirusa koji uzrokuje bolest COVID-19. Na području čitave Republike Hrvatske odluka o proglašenju epidemije bolesti COVID-19 koju uzrokuje virus SARS-CoV-2 donesena je 11. ožujka 2020.[1.]. Istoga dana donesene su Smjernice osnovnim i srednjim školama za organizaciju nastave na daljinu u kojima se navode upute za uspostavu nastave na daljinu koja uključuje uspostavljanje komunikacijskih kanala te praćenje i potporu. Tako je organizirana podrška sudionicima u odgojno-obrazovnom procesu na platformi Loomen u virtualnoj učionici za ravnatelje, koju vodi Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Školama je dano na izbor koju će aplikaciju koristiti za uspostavu nastave na daljinu. Škola u izabranoj aplikaciji mora uspostaviti virtualnu zbornicu, a razrednici virtualne razrede.[2]

Ministarstvo znanosti i obrazovanja osiguralo je tehničku podršku učenicima dodijelivši im tabletna računala i pripadajuće SIM kartice. Osnovna škola Kneževi Vinogradi organizirala je radionice za obuku nastavnog osoblja za korištenje aplikacije Microsoft Teams te uspostavu platforme za nastavu na daljinu. Učenici su poučeni uporabi tabletnih računala koje je dostavilo Ministarstvo znanosti i obrazovanja te su poučeni uporabi aplikacije Microsoft Teams. Istraživanjem provedenim anketnim upitnikom među 16 nastavnika Osnovne škole Kneževi Vinogradi željelo se saznati koje su komunikacijske kanale koristili tijekom nastave na daljinu. Također, željelo se saznati u koje svrhe su se isti kanali koristili.

2. Razrada

Učenici i nastavnici su subjekti nastave te je nužna redovita komunikacija između njih. Osnovna škola Kneževi Vinogradi nastavu na daljinu uspostavila je na aplikaciji Microsoft Teams, dok je za sekundarni komunikacijski kanal odabrala aplikaciju Rakuten Viber.

2.1. O Microsoft Teams

Microsoft Teams je aplikacija za timski rad u sustavu Office 365. Preduvjet za korištenje aplikacije MS Teams je postojanje korisničkog računa iz Autentičarske i autorizacijske infrastrukture sustava znanosti i visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj: AAI@EduHr. Svaki korisnik ustanove iz sustava Ministarstva znanosti i obrazovanja, čija je ustanova uključena u AAI@EduHr sustav, dobiva jedinstvenu korisničku uslugu i zaporku koje mora unijeti prilikom korištenja usluga pristupa mreži te prilikom prijave u različite mrežne aplikacije koje koriste AAI@EduHr infrastrukturu. Office 365 sustav zahtijeva prijavu AAI@EduHr identitetom, a budući da je OŠ Kneževi Vinogradi u sustavu AAI@EduHr[4] odlučeno je da će se za uspostavu nastave na daljinu koristiti Microsoft Teams.

Aplikacija Microsoft Teams je aplikacija u kojoj se može surađivati s kolegama i učenicima, zakazivati sastanci i održavati videokonferencije, može se dijeliti sadržaj i dodavati različite aplikacije. Suradnja s kolegama i učenicima odvija se na različite načine.

Prvi način je otvaranje tima. Otvaranjem tima, koji može biti zbornica, razred, klub..., dodaju se članovi. Članovi su ljudi koji će biti sudionici tima i, ovisno o postavkama koje odredi administrator, koji će moći obavljati određene aktivnosti.

U virtualnoj zbornici su učitelji i stručni suradnici. Unutar tima otvaraju se kanali kako bi snalaženje među informacijama bilo lakše. Prvi kanal je uvijek „General“ odnosno osnovni kanal za komunikaciju. U virtualnoj zbornici mogu se otvoriti kanali poput:

- alati i upute: u kojem će se dijeliti poveznice na korisne mrežne alate i upute za rad,
- popis učenika: u kojem će se sastaviti popis učenika za kontakt podatke i razne evidencije,
- raspored sati: u kojem će se dijeliti najnovije informacije o održavanju nastave na daljinu na televizijskom programu i eventualnim promjenama rasporeda,
- sastanci i sjednice: u kojem će se organizirati sastanci i sjednice,
- testiranje: kanal za vježbu i isprobavanje slanja poruka ili datoteka i ostalih mogućnosti aplikacije.

Aplikacija ima određen dozvoljen broj vidljivih kanala, ali to ne znači da se određenom kanalu ne može pristupiti. To samo znači da se mora kliknuti na „skriveni kanal“ i normalno u njega ući. Također, kanali mogu biti privatni i standardni, te se za ulazak u kanal može dodati lozinka[5].

Svaki razrednik otvara tim za svoj razred. Unutar tima za razred dodaje učenike i suradnike. Suradnici i učenici mogu i ne moraju moći unositi obavijesti unutar kanala, na takozvani zid. Ovlasti za objavljivanje sadržaja daje vlasnik tima – razrednik, odnosno administrator tima. Svaka osoba unutar kanala može vidjeti objavljene obavijesti[6].

Microsoft Teams aplikacija okuplja sve osobe koje imaju AAI@EduHr račun, a to znači da se prilikom unošenja učenika i suradnika u tim može dodati i osoba izvan matične ustanove. Ta se pogreška može spriječiti tako da se osobe unose korištenjem posebno generiranog koda za ulazak u tim odnosno kanal, slanjem poveznice za kanal te pojedinačnim, ručnim unosom osobe korištenjem popisa učenika i suradnika te njihovog točnog AAI identiteta[7].

2.2. O aplikaciji Rakuten Viber

Sudionici u nastavi na daljinu su učitelji, stručna služba, administrativna služba, učenici i roditelji. Pretpostavlja se da sudionici imaju uz sebe vlastite mobilne uređaje i da su navikli na korištenje mobilnih aplikacija, pa je tako uz povezanost na aplikaciji MS Teams, komunikacija uspostavljena i korištenjem aplikacije Rakuten Viber. Viber je aplikacija za komunikaciju, od 2013. u vlasništvu japanske tvrtke Rakuten, koja omogućuje slanje i primanje instant poruka. Aplikacija je

besplatna i svatko tko ima pametni telefon s pristupom internetu može ju preuzeti i koristiti. Viber omogućuje zvučne i videopozive putem mreže. Osim na pametnom telefonu, Viber se može koristiti i na računalu. U tom slučaju, aplikacija se prvo mora instalirati na pametnom telefonu te putem nje aktivirati na računalu.

Za postavljanje Viber računa potrebno je unijeti broj mobilnog telefona koji će se koristiti kao identifikacija osobe koja koristi Viber.

Putem Vibera mogu se slati instant poruke, fotografije (iz galerije i kamere pametnog telefona), videozapisi, datoteke, naljepnice i animirane slike u formatu .gif. U Viber-u se mogu stvoriti grupe u kojima će članovi komunicirati ili će se dijeliti sadržaj. Za vrijeme škole na daljinu korisno je imati grupe s kolektivom, kolegama, s razredom, s roditeljima kako bi se istovremeno svim članovima mogle dijeliti obavijesti i informacije.

Unutar aplikacije Viber može se razgovarati putem privatnih poruka te organizirati u grupe. Osnovane su grupe:

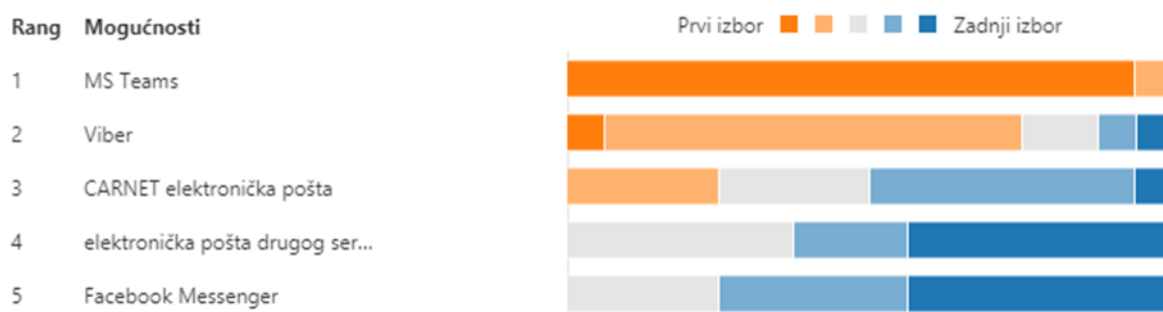
- obavijesti: u koju su uključeni učitelji, stručna služba i roditelji, kako bi se obavijesti i novosti koje se tiču svih sudionika mogle prenijeti u najkraćem mogućem roku,
- zbornica: u koju su uključeni učitelji i stručna služba, kako bi se obavijesti i novosti mogle prenijeti u najkraćem mogućem roku,
- škola: u koju su uključeni učitelji, stručna služba i svi zaposleni u školi kako bi se obavijesti i novosti mogle prenijeti u najkraćem mogućem roku. Ova grupa služila je i za moralnu podršku tijekom rada od kuće.

2.3. Ostali komunikacijski kanali

U školi na daljinu komunikacija učenika i nastavnika održavala se prvenstveno u aplikaciji Microsoft Teams, što potvrđuju rezultati ankete provedene između 16 nastavnika OŠ Kneževi Vinogradi (N=16).

Anketa se provodila od 29.06.2020. do 03.07.2020. godine korištenjem aplikacije Microsoft Forms.

Ispitanici su rangirali servise koje su koristili za vrijeme škole na daljinu. Slika prikazuje rang listu servisa koji su se koristili za vrijeme škole na daljinu:

Slika 1. Rang lista servisa koji su se koristili za vrijeme škole na daljinu

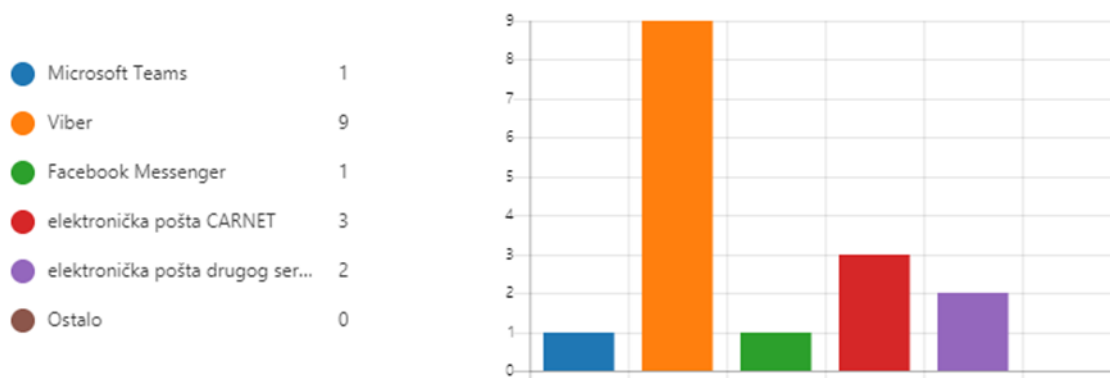
Na Slici 1. se može vidjeti da je aplikacija MS Teams na prvom mjestu, Viber na drugom mjestu, CARNET elektronička pošta na trećem, elektronička pošta drugog

servisa (Google, Yahoo...) na četvrtom, dok se Facebook Messenger najmanje koristio i zauzima peto mjesto.

To potvrđuju i odgovori na pitanje za odabir sekundarnog servisa za komunikaciju, što se vidi na Slici 2.

3. Koji ste servis sekundarno koristili za komunikaciju tijekom škole na daljinu?

[Više pojedinosti](#)

Slika 2. Korištenje sekundarnog servisa za komunikaciju tijekom škole na daljinu

Kao što se može vidjeti na Slici 2., aplikacija Viber koristila se kao sekundarni servis za komunikaciju, što se može zaključiti iz odabira devet ispitanika, dok je MS Teams jedan ispitanik koristio kao sekundarni izvor, CARNET elektroničku poštu kao sekundarni izbor odabrala su tri ispitanika, elektroničku poštu drugog servisa (Google, Yahoo...) odabrala su dva ispitanika, jedan ispitanik je koristio Facebook Messenger. Budući da pod „ostalo“ nije bilo odgovora, može se pretpostaviti da se druge aplikacije od onih ponuđenih nisu ni koristile.

Anketnim upitnikom željelo se dobiti uvid u svrhe odnosno potrebe korištenja primarnog i sekundarnog servisa. Najviše ispitanika navela je da su odabrani primarni servis najviše koristili za službenu komunikaciju s učenicima i kolegama, za primanje službenih obavijesti te za vrednovanje radova, dok su za službenu komunikaciju s roditeljima, za slanje službenih dopisa, za neslužbenu komunikaciju s kolegama odabrala sekundarni servis.

3. Zaključak

Zaključno, može se predložiti i pretpostaviti da će se u službeno odabranoj platformi za rad u školi na daljinu, koja zahtijeva prijavu s AAI@EduHr korisničkim podacima odvijati službena komunikacija s kolegama i učenicima, dok će servisi predviđeni za komunikaciju putem telefonskog broja (poput Viber-a) koristiti za službenu komunikaciju s roditeljima i neslužbenu komunikaciju s kolegama.

4. Popis literature

1. Autentikacijska i autorizacijska infrastruktura sustava znanosti i visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj. URL: <https://www.aaiedu.hr/> (10.09.2020.)
2. Microsoft Teams: Priručnik za učitelje. URL: https://www.carnet.hr/wp-content/uploads/2020/04/Microsoft-Teams_za_ucitelje_2_4_2020.pdf (10.09.2020.)
3. Odluka o proglašenju epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2. URL: <https://zdravstvo.gov.hr/UserDocsImages//2020%20CORONAVIRUS//ODLUKA%20%20PROGLA%C5%A0ENJU%20EPIDEMIJE%20BOLESTI%20COVID-19.pdf> (10.09.2020.)
4. Smjernice osnovnim i srednjim školama vezano uz organizaciju nastave na daljinu uz pomoć informacijsko-komunikacijske tehnologije. URL: <https://mzo.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Vijesti/2020//Smjernice%20osnovnim%20i%20srednjim%20skolama%20vezano%20uz%20organizaciju%20nastave%20na%20daljinu.pdf> (10.09.2020.)